

GHENDTSCHÉ-TYDINGHEN

maandblad van de heemkundige en historische kring
"gent,"

verantwoordelijke uitgever :

M. STEELS
St. Lievensdoorgang, 1,
9000 GENT

jg. 1 nr. 8
sept. 1972

Dhr. Marcel ROOSEN
Aan de Bocht, 15
9000 GENT

inhoud

Diaprojectie	p. 135
Onze illustratie	135
Het bezoek van Koning Willem I aan Gent	136
De overwelling van de reep	138
Stadskernhernieuwing	139
Pieter Jonglas	140
Iets over het Pakhuis te Gent	143
Vraag en antwoord	148
Veria	152
Gent in de spiegel van de dagbladen	153
Bibliotheek en archief	154
Aenvullende ledenlijst	155

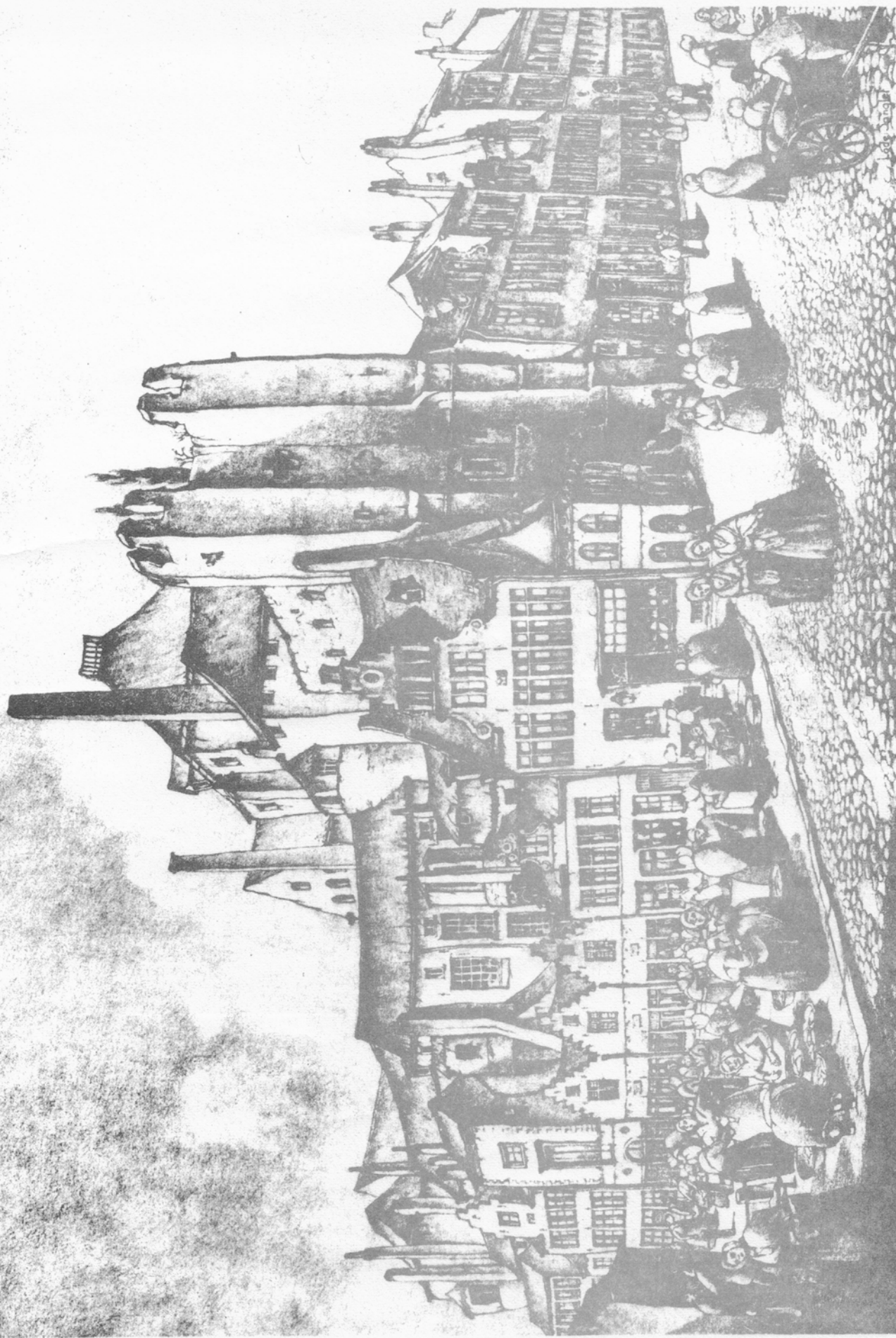
oparen bij het

GEMEENTEKREDIET

zeker en vast!

— DEPOSITOBOEKJES
— KASBONS
— KAPITALISATIEBONS
10.000 fr. worden 24.000 fr.
in 12 jaar.

=====

" OP ZONDAG 24 SEPTEMBER 1972 OM 10 u. 30 IN DE BOVENZAAL VAN "

" "HET DAMBERD", KOORNMARKT, GENT DIAPROJECTIE DOOR DHR. G. "

" HEBBELYNCK, VOORZITTER VAN DE HEEMKUNDIGE KRING "GENT" OVER "

" DE NEERMEERSEN VOOR HET GRAVEN VAN DE WATERSPORTBAAN. "

" Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom! "

"

=====

ONZE ILLUSTRATIE

UIT HET GROOT PRENTENBOEK VAN 'S GRAVENSTEEN

Onder deze titel publiceerde ons medelid, Prof. Pierre Kluyskens, in "De Gentenaar" enkele bijdragen over het "drukst bezocht monument van Gent".

In verzamelingen treffen wij talrijke tekeningen en schilderijen aan, die de toestand van het kasteel weergeven vanaf het begin van de 19e eeuw.

De mooie tekening hier gereproduceerd, is het werk van de betreurde, Lode SANGLET (1903-1970) architect, lic. in de kunstgeschiedenis en oudheidkunde en tekenleraar.

De tekening stelt het Gravensteen voor rond 1830.

De kunstenaar heeft zich zonder twijfel laten inspireren door het werk van verschillende tekenaars en schilders die werkten in de 19e eeuw. Vermelden wij o.a. de bijzonderste: akwarellen van de hollandse soldaat J.J. Wijnants (rond 1820), de tekeningen van Aug. Van Lokeren (1799-1872) en de prachtige schilderijen van Fr. Boulanger (1819-1873).

In 1945 (in het Museum voor Sierkunst), in 1963 (in de Handelsbeurs) en in 1971 (in de Kredietbank) hadden wij de gelegenheid de werken van voornoemd schilder te bewonderen.

In het platenwerk Dessart-Rotary werd "Het Veerleplein" van Boulanger in kleuren gereproduceerd.

De overname van de tekening geschiedt met vriendelijke toelating van Mevr. Wwe L.Sanglet en van de H.H. Van den Hende gebr., die wij hier hartelijk dank zeggen uit naam van al de gentse heemkundigen.

G.H.

Het Bezoek van Koning Willem I aan
Gent in 1829.

In de loop van zijn geschiedenis werd Gent dikwijls vereerd (?) door hoog bezoek. Denken we even aan keizer Karel, Willem de Zwijger, Napoleon, Lodewijk XVIII, de tsaar van Rusland Alexander I.

Aan de hand van krantenartikels willen we iets vertellen over het bezoek van Willem I aan gent.

Ter gelegenheid van het bezoek van de vorst nam het College van Burgemeester en Schepenen de volgende besluiten op 25 mei 1829:

- Art. 1: Op 29 mei zullen om zeven uur de klokken en de beiaard van het Belfort de plechtigheden aankondigen.
- Art. 2: Om elk uur zullen de leden van de régence, van het bureau der burgerlijke godshuizen en van het weldadigheidsbureau, een afdeling van de burgerwacht, de confrerieën en het muziek zich in optocht naar de Sassepoort begeven en er de vorst opwachten.
- Art. 3: De aankomst van de Vorst zal aangekondigd worden door salvo's van de artillerie.
- Art. 4: De optocht zal zich begeven naar het gouvernementspaleis langs de Heilig Kerststraat, de Sloopstraat, de Korte en Lange Steenstraat, de Geldmunt, de Graslei; de Koornmarkt, de Veldstraat, de Voldersstraat, de Kalandenberg en de Oranjestraat.
- Art. 5: Op zondag 31 mei wordt er geklommen op de klimmast (mât de cocagne) op de Kouter. 's Avonds is er een voorstelling in de schouwburg. De Kouter wordt feestelijk verlicht.
- Art. 6: Een algemene verlichting heeft plaats op 29 mei van 9 uur tot middernacht.
- Art. 7: De herbergen mogen de ganse nacht open blijven.

Het programma van de feestelijkheden ondertekend door de burgemeester Van Crombrugge en de stadssecretaris Hye-Schoutheer werd uitgehangen in de stad.

De stad werd feestelijk versierd: hier en daar werden triomfbogen opgericht; de straten waren versierd met spandoeken, guirlandes en dennebomen. Al de openbare gebouwen waren bevlagd.

De gouverneur vertrok reeds op donderdag om de vorst te Terneuzen op te wachten. Op voorstel van de Société industrielle hadden de fabrikanten een erewacht gevormd, samengesteld uit 70 ruiters om de vorst te begeleiden. De fabrikanten hebben hun werklieden vrijaf gegeven; ze zullen in stoet, een oranje band om de arm, de koning tegemoet gaan.

De stoet had twee uur nodig om van de Sassepoort het gouvernementspaleis te bereiken. Naast de vorst zat de gouverneur, de burgemeester reed voorop.

In de stoet stapten ook op de sociëteit van de retorica, muziek-korpsen, de leerlingen van het koninklijk College en de studenten van de universiteit.

Op zaterdag bezocht de koning de fabriek op de Chartreusen, gesticht in 1800 door Lieven Bauwens - de eerste katoenspinnerij in ons land-, thans eigendom van de gebroeders Bossaert, alsook de fabriek van Loesbergs-Thiery en van Poelman. Verder bezocht Willem I nog de academie, de botanische tuin, de bibliotheek, het koninklijk College en het doofstommengesticht voor meisjes, opgericht door kanunnik Triest rond 1820 in de gewezen abdij Terhaegen in de Molenaarsstraat. Ook de fabrieken van Rosseel; de gebroeders De Smet, de Bast- de Hert, Ensor en Powell, van de Woestyne en van Van Acker werden met een bezoek vereerd.

De vorst werd ontvangen op de universiteit door het college van curators. Ten slotte werd nog een bezoek gebracht aan de gevangenis op de Coupure, waarvan de bouw begonnen was in 1772, waarna het werk lang stil lag en waarvan de drie laatste vleugels van de achthoek pas waren gebouwd. 's Avonds woonde de koning een voorstelling in de schouwburg bij. De Kouter was prachtig verlicht, in het midden was een piramide, versierd met gekleurde glazen, opgericht.

Op zondag woonde de koning een dienst bij in de protestantse tempel, daarna bracht hij een bezoek aan de citadel, die ongeveer voltooid was.

Op het stadhuis had een banket plaats aangeboden door de Gentse fabrikanten met ongeveer 200 genodigden.

Op maandag 1 juni vertrok Willem I om acht uur langs Drongen naar Brugge. Het stadsbestuur en de Gentse fabrikanten, die orangist waren, omdat Willem I de Gentse nijverheid door talrijke maatregelen flink had gesteund, hadden hun best gedaan om de vorst zo goed mogelijk te ontvangen.

Sedert enkele jaren waren er voortdurend hevige pennewisten tussen de Journal de Gand en de Catholique des Pays-Bas. Het bezoek van Willem I aan Gent was een nieuw onderwerp voor beide kranten.

M.S.

't Stond in de krant, meer dan tachtig jaar geleden...

DE OVERWELVING VAN DE REEP.

Onder de groots opgezette urbanisatiewerken van het einde van vorige eeuw, bevat in het plan Zollikofer, (zie ook de artikelenreeks " 't stond in de krant, 75 jaar geleden) behoort de overwelving van de Reep tot aan het G. de Duivelsteen, tot één der ingrijpendste veranderingen die het stadsbeeld ooit heeft ondergaan. De Reep ofte Nederschelde, met zijn stadswatermolen aan de Braemgaten, zijn Spookhuis en Duivelsteen, zijn talrijke lijnvisers langs de zachtglooiende oevers, zijn de onderwerpen ons nagelaten in de enigprachtige iconografie over de Reep. Beelden van landelijke schoonheid en rust, midden in de stad,

Met het doel, enige getuigenissen te "horen", uit de tijd dat het schilderachtige hoekje voorgoed uit het stadsbeeld verdween, geven we hier enkele artikels, opgetekend uit de verzamelde jaargangen van dagblad Vooruit (Jaren 1885 tot 1887).

Uit het blad van woensdag 28 januari 1885, onder de titel "Stedelijke Raad van Gent":

... M. de schepene Colson geeft ook lezing van een verslag der werken uit te voeren aan de vertakking der Nederschelde (Reep) en de Watermolenbrug. Het geldt het voltrekken der overwelving van de Nederschelde én de vervanging der brug aan de Braemgaten. Het gouvernement stelt voor in deze werken te betrekken der heropbouw van de Wijngaardbrug die in verval is. Het verslag raakt de kwestie der grafzerken die in de tegenwoordige sluis dienen. Indien er afstand van gedaan wordt, zullen deze kostbare monumenten naar de abdij van Sint-Baafs overgebracht worden.....

woensdag, 4 februari 1885:

De overwelving van de Nederschelde heeft thans 110 meters lengte; er blijven 32 meters uit te voeren. De stroomdam zal gevestigd worden over de nieuwe brug. Zijn schuinse richting betrekkelijk de lijnrichting der Brabantstraat, zou aan dit kunstwerk een onbevalig zicht gegeven hebben; ook zal het verdoken worden door enen monumentale muur van 4m50 hoogte ongeveer, die het weinig opwekkende beeld der Schelde zal verbergen.

vrijdag, 17 april 1885:

De oudheidsvrienden zijn nieuwsgierig om te weten wat de delvingen aan de Braemgatengaan aan het licht brengen. Het is geweten dat er daar veel zeer oude grafzerken op de bodem der stroom liggen en voorzorgen zijn genomen om die zo goed mogelijk op te halen.

woensdag, 17 juni 1885:

Met het einde deze week zal de verlenging der overwelving, van den waterloop over de Reep, tot aan de Watermolenbrug voltrokken zijn, derwijze dat men nog de richting van de tram zal kunnen verplaatsen. Binnen drij of vier weken zal de oude brug worden afgebroken. De Brabantstraat zal met de Brabantdam, zonder beletsel, door een brede weg verbonden zijn.

dinsdag, 21 juli 1885:

Gister morgen is men begonnen het de vouten der oude watermolenbrug met het houweel open te breken. De werken voor het bouwen van de nieuwe sluis worden ijverig voortgezet.

maandag, 16 november 1885:

De waterdam opgericht voor de nieuwe sluizen der Brabantstraat is sedert zaterdag doorgebroken en de Schelde is in haar bed teruggekomen. De werken der onderneming Everaert, te verrichten onder de waterhoogte, zijn dus voltrokken.

De werken aan de nieuwe brug van het Bisdom (Wijngaardbrug) worden met spoed voortgezet.

vrijdag, 4 december 1885:

Men is bezig aan het kasseidewerk op de Wijngaardbrug en het St.-Baafspaleintje (nu Bisdomplein). Deze brug heeft nu de volledige breedte van het plein. De werken aan de Nederschelde mogen dus beschouwd worden als tot aan het Sint-Baafspaleintje voltrokken te zijn. In 1886 zullen die worden verder gezet.

maandag, 21 november 1887:

De kaaiwerken van de Reep zijn voltrokken. Dinsdag toekomende reeds zullen de wateren doorgelaten worden.

zaterdag, 26 november 1887:

Zoals wij het reeds aangekondigd hebben, zijn de dijken doorgestoken die het water der Schelde ophielden, en alzo is de Reep alsook het deel der Schelde langsheen de Koepoortkaai opnieuw bevaarbaar gemaakt. Zaterdag zal men voor de eerste maal gebruik maken van de nieuwe sluizen te Gentbrugge. De inwoners der omliggende straten van de Reep zullen tevreden zijn dat de werken zijn afgelopen, waardoor zij weer putwater zullen bekomen, dat zij zolang hebben moeten missen.

R. HESPEL

STADSKERNHERNIEUWING

Enkele maanden geleden verscheen er van de hand van de Heer Schepen voor Kultuur een zéér interessante brochure, getiteld: "Richtlijnen voor de Historische Binnenstad".

Volgens de schrijver "is het een losse reeks vaststellingen met praktische gevolgtrekkingen en richtlijnen. Bij het opstellen ervan werd steeds gedacht aan het werk dat volgen zal: de eigenlijke stadskernhernieuwing."

Daar het ons niet mogelijk is deze brochure volledig af te drukken beperken wij ons tot het los aanhalen van enkele uittreksels:

- De oude binnenstad moet als één monument beschouwd worden. Stads-
genoten en toeristen genieten ervan. Het gaat niet op sommige
straten als toeristisch te bestempelen, terwijl in niet-toeris-
tische buurten het schone geen belang zou hebben. Bij het behan-
delen van dit grote monument - de binnenstad - moet uitgegaan
worden van het standpunt dat de unieke waarden die deze stad
vertegenwoordigt, op de eerste plaats het onschatbaar bezit zijn

van haar bewoners, die dit bezit graag en met fierheid tonen aan hun bezoekers.

- De smalle straat met goede lichtverhoudingen kan een betere leefbaarheid verzekeren dan de brede straat die ondertussen tot een drukke verkeersas is gepromoveerd.
- Trottoirs moeten steeds breed gehouden worden, vooral in de winkelstraten, maar ook elders. In een stad, die op de schaal van de mens als voetganger is gebouwd, moet deze voetganger de voorrang hebben op het gemotoriseerd verkeer.
- In de binnenstad dienen de appartementsgebouwen geweerd te worden.
- Bij nieuwbouw wordt in de regel niet meer dan dezelfde hoogte vergund als voorheen bestond. De waardebepaling van de grond staat dikwijls in functie van de toegelaten of verwachte hoogte.
- Water is een uniek natuurelement. Op geen enkele plaats mag het water als element in het stadsbeeld verloren gaan. Herhaaldelijk heeft men blijk gegeven het waterelement in het stadsbeeld niet voldoende te begrijpen of te waarderen.

Ach, ja, wij vergaten het er bij te zeggen: deze brochure is afkomstig van de Schepen voor Cultuur van de Stad Brugge, de Heer Ferdinand Traen.

Maar iedereen zal wel direct gemerkt hebben dat al deze principes z6 toepasselijk zijn op Gent.

Het is al lang dat wij de Bruggelingen benijden...

H. C.

* * * * *

PIETER JONGLAS.

In nummer 7 van "Ghendtsche Tydinghen" werd op blz. 107, 129 en 131 de naam Jonglas vermeld. Wie was Pieter Jonglas?

Pieter Jonglas werd geboren op 19 juni 1788 te Amsterdam. In 1803 is hij reeds werkzaam als hulponderwijzer in een armenschool van zijn geboortestad. Hij behaalt het diploma van onderwijzer tweede klas in 1808. In een curriculum vitae deelt hij mede, dat hij in 1811 "verplicht werd volgens de wet de Keizer der Fransen te dienen". In een dienststaat noemt hij deze periode "service dans l'empire français et une campagne en Russie: 3 ans". In 1820 wordt Jonglas benoemd tot hoofdonderwijzer aan de opgerichte rijksschool te Gent. Intussen had Jonglas zich reeds verdienstelijk gemaakt met het schrijven van een leesmethode en van rekenboekjes. In het artikel over J.J. Steyaert hebben we reeds gezien, dat Jonglas te Gent, maar ook in de provincie Oost-Vlaanderen schoolonderwijzersgezelschappen opricht. In 1824 wordt Jonglas belast met het geven

van twee normaalcursussen per jaar; elke cursus duurt zes weken. Op aanraden van zijn vrienden blijft Jonglas in 1830 na de Belgische omwenteling te Gent. Als Nederlander verliest hij zijn betrekking aan de rijksschool. Enkele jaren later krijgt Jonglas kosteloos een deel van het atheneum ter zijner beschikking voor de oprichting van een voorbereidende school aan het atheneum. Tevens wordt hij in 1834 door het stadsbestuur belast met het geven van "onderwijskundige lessen" aan de ondermeesters van de stadsscholen. Overeenkomstig de wet van 22.9.1835 bekomt hij in 1836 de naturalisatie Vier jaar later wordt Jonglas ook belast met het geven van "onderwijskundige lessen" aan de onderwijzeressen. Tevens wordt hij benoemd tot hoofdonderwijzer van de stedelijke meisjesschool in de Blauwe Schole in de Barrestraat. Om administratieve redenen wordt hij in 1844 overgeplaatst als adjunct-hoofdonderwijzer aan de jongensschool in het gewezen kapucijnenklooster, alwaar zijn zoon reeds hoofdonderwijzer is. Na het overlijden van zijn zoon wordt Pieter Jonglas benoemd tot hoofdonderwijzer van voornoemde school. Aan het verslag van de schoolcommissie aan de gemeenteraad ontlene we het volgende: "A l'appui de notre proposition nous avons à faire valoir non seulement les connaissances spéciales et étendues de M. Jonglas père, mais aussi les immenses services qu'il a rendu à l'enseignement primaire dans notre province et surtout dans la ville de Gand où il a introduit les meilleures méthodes d'enseignement. C'est à lui que nos écoles communales sont redevables en grande partie de la bonne réputation dont elles jouissent, car c'est par ses leçons et ses conseils qu'ont été formés presque tous les sous-instituteurs et assistants". Zeer lovende woorden, maar zeker niet overdreven als we het werk van Jonglas overzien. Jonglas schreef een groot aantal boeken voor de lagere school, waaronder rekenboeken, taalboeken, geschiedenisboekjes en leesboeken. Als in 1859 de nieuwe school op het huidige Kramersplein geopend wordt, belast de gemeenteraad Jonglas met het bestuur van de nieuwe school. 1864. Jonglas is nu 75 jaar oud en dient zijn ontslag in. In de zitting van de gemeenteraad van 18 januari 1864 stelt Prof. Laurent voor aan Jonglas een gouden medaille van 400 F te verlenen voor bewezen diensten. (huidige waarde: ongeveer 35.000 F) Op 9 mei 1864 wordt in de gemeenteraad aan Jonglas plechtig de gouden medaille overhandigd. Burgemeester Karel de Kerchove spreekt de lofrede uit in het Frans. "Depuis 44 ans vous avez non seulement puissamment contribué à l'instruction de nos classes pauvres, mais vous avez aidés efficacement dans l'organisation de nos écoles préparatoires aux écoles normales". Jonglas dankt in het Nederlands. In totaal heeft Jonglas ongeveer zestig jaar in de school gestaan. zijn leerboeken werden niet alleen te Gent, maar ook in de provincie vele jaren gebruikt. Jonglas stierf te Gent op 29 december 1871.

Om te eindigen een woordje over het werk "Aardrijks-Geschiedkundige Beschrijving van Gend voor de Jeugd" door P. Jonglas. Jonglas heeft dit werkje gratis geschreven op verzoek van de stedelijke schoolcommissie. Het boekje werd verkocht voor 40 centimes en was opgedragen aan de Heer Van Crombrugge, burgemeester, "als belangsteler in en krachtige medewerker aan het onderwijs in deze stad".

Het werk telt honderd bladzijden en bevat een plan van Gent. In een voorwoord verklaart Jonglas dat de aardrijkskunde best aanvangt met de studie van de woonplaats, omdat deze kennis meer in het bereik ligt van de kinderen, gemakkelijker wordt begrepen en de lust wekt tot verdere kennis. De tekst is ingedeeld in 32 lessen; achteraan staan per les een reeks vragen. Het werk is een schoolboek en moet dus van uit een didactisch standpunt worden beschouwd. Jonglas geeft hier blijk van een pedagogisch en didactisch talent: hij betracht bij de jeugd belangstelling en liefde voor hun geboortestad, voor hun "heem" te wekken. Het gebruik van een plan -Jonglas wekte in 1821 heel wat belangstelling bij de schoolmeesters door het laten tekenen van kaarten door de leerlingen, voorbeeld, dat door een aantal schoolmeesters werd nagevolgd - en de vragenreeksen, die als een voorloper kunnen beschouwd worden van de didactiek van het "begrijpend lezen" tonen aan dat Jonglas beschikte over een voor die tijd degelijk didactisch inzicht. Het is te betreuren, dat de lagere scholen van onze steden en gemeenten niet beschikken over leesboeken met passende teksten in verband met hun eigen heem. Blijft nog de tekst te bespreken. Het exemplaar, dat berust in het Stadsarchief, bevat de volgende geschreven mededeling: "Dit boekje is goeddeels geschreven door J.J. Steyaert. (Ut ipse miti dixit. Dec. 1853) V.D. "Deze tekst werd geschreven door Prudens Van Duyse, archivaris. De Latijnse tekst betekent "zoals hij me zelf heeft gezegd". De lectuur van het werk van Jonglas herinnert onmiddellijk aan het werk van Steyaert; de mededeling van Van Duyse moet ons ook niet bijzonder verwonderen: Steyaert kende Jonglas vanaf 1820. Deze bemerking doet niets af van de verdienste van Jonglas als onderwijzersman.

M. STEELS.

ERRATUM - Artikel J.J.Steyaert nr. 7, juli-augustus 1972

blz. 107: regel 13: lees: als primaire schoolmeester

regel 35: lees: - die de oude spelmethode moest vervangen
en op het invoeren van het simultaan onderwijs
(verbeterd onderwijs)...

Nota J.J.Steyaert schreef ook nog: Beknopte verhandeling over de voornaamste nijverheidstakken in Vlaanderen, werk, dat in 1852 onder nummer 4 verscheen als uitgave van het Willemsfonds.

* * * * *

M.S.

IETS OVER HET PAKHUIS TE GENT, 1719-1897, DOOR ARCHITEKT B. DE WILDE

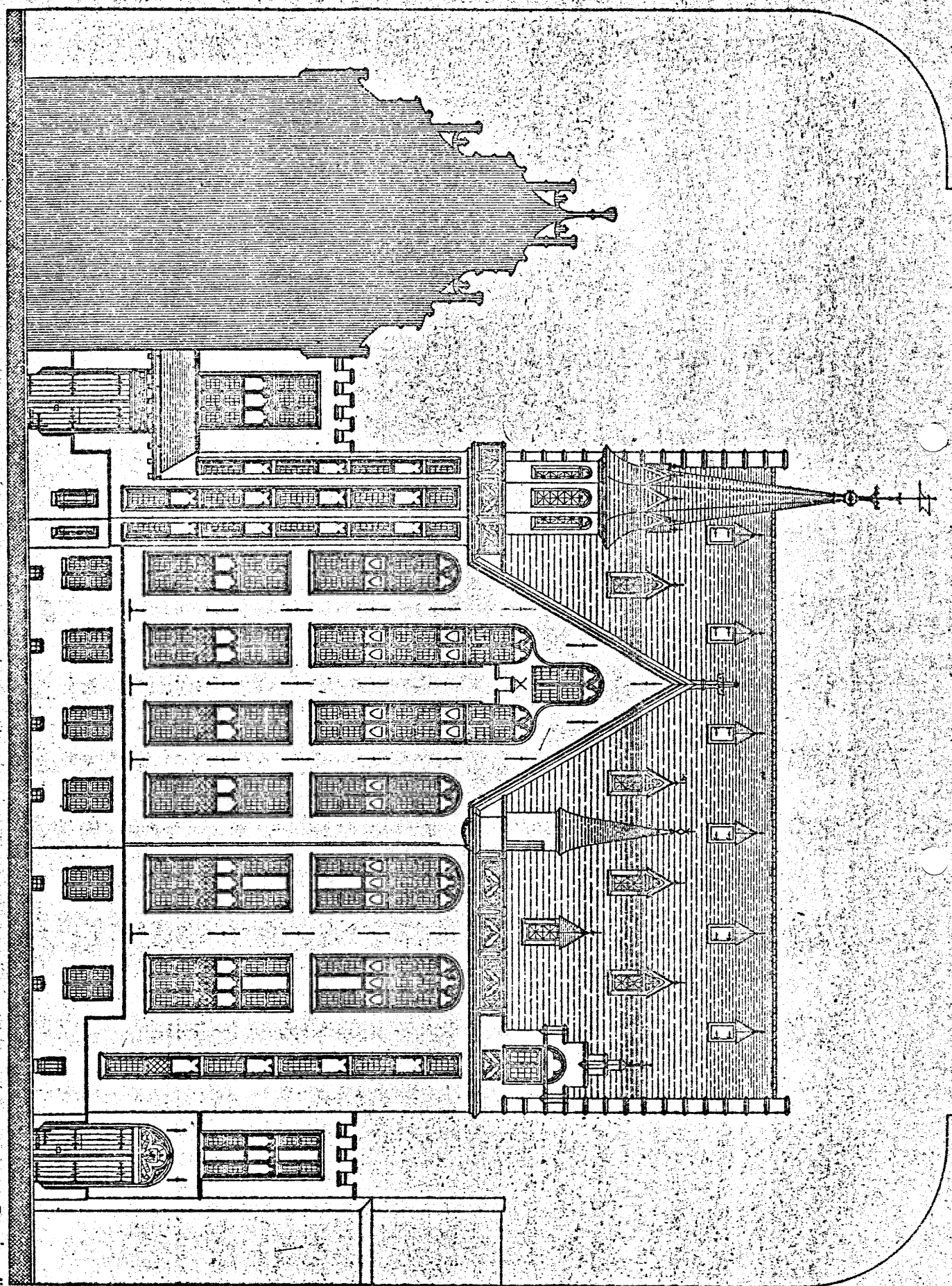
Ten jare 1296 besloot men de gevangenis der Hoogpoort te vervangen door een nieuwe gevangenis. Deze werd opgetrokken op de Koornmarkt, ongeveer op de plaats waar nu het middengedeelte van de post gelegen is. Het gevang, het chastelet of sausselet genoemd, werd in 1528 opnieuw vervangen door een groter op ongeveer dezelfde plaats. Het was een gevangenis in muiten verdeeld. Die muiten hadden elk een naam en bestemming en waten van op de Koornmarkt te zien. Men had de pijnkamer, de ghevanckenisse, de belle cammere (gezamenlijke gevangenenzaal), de kanselkamer, de roversmuite (1679), de groote splete, de vrouwe camer, de keijzerskamer, de Israelmuite (1713), het cattegat en het suikerlaetje. Ook werd er een muilt geplaatst aan het stadhuis waar de betichten tentoongesteld werden om te zien of er iemand nog andere beschuldigingen tegen hen uit te brengen had. Aan het galgenhuisje werden de veroordeelden aan hals en handen aan de muur geklonken en dit soms voor verschillende dagen. In 1716 werd het sausselet, welke eigendom was van de staat, verkocht aan de stad Gent voor negen duizend florijnen. Deze besliste het sausselet af te breken om er een stapelplaats met burelen op te richten voor het innen der octrooien (gemeentebelastingen). De gevangenis werd overgebracht naar het St. Jorishof. Wat nu het Pakhuis betreft; de eerste steen van het nieuw gebouw werd gelegd op 23 mei 1719. Een archiefstuk, genummerd reeks 533 N 184 vermeldt hieromtrent: 23 Mei 1719 ten voornoemde daghe des namiddags hebben wij M'heer Hubert Francois van Nieulant en Pottelsberghe voorschepen deze stadt gheleijt den eerste steen van den nieuwen bouw op den Cooremerckt alwaer geweest is de vanghenisse den chatelette als nu gedestineert tot het houden van de comtoire van generalijcke alle stadsrechten, de waeghe etc... al het welke is gebeurt, sonder eenige pompe ofte gheschalck van trompetten nochte ketel trommel (1).

Wat werd in het Pakhuis ondergebracht?

1. Op 31 oktober 1729 stichtte het goevernement er de handelcamere.
2. In 1756 werd de tekenschool, gesticht door Philippe Marissal in het hof van St. Antonius (nu Oud Vrouwen gesticht), overgebracht naar het Pakhuis op de eerste verdieping en bleef er tot in 1797 om dan overgebracht te worden naar de huidige academie.
3. In 1797 werden er de commissies der burgerlijke hospicies ondergebracht tot zij in 1799 overgebracht werden naar het godshuis St. Jan in d'olie.
4. In 1798 werd er de Handelsrechtbank ingesteld op 3 vendiaire an VII (24 september 1798) in de lokalen der burgerlijke rechtbank om er in 1802, 3 thermidor an X (21 juli 1802) te verhuizen naar de Troonzaal van het Stadhuis.
5. Op 25 september 1816 werd onder het Hollands bewind besloten een hogeschool te stichten. De eerste lessen in geneeskunde werden

(1) waeghe = goederen weegschaal, keteltrommel = pauk.

Iets dergelijks was vroeger nooit voorgevallen, gewoonlijk ging de eerste steenlegging gepaard met een processie of stoet begeleid door muziek.

FAÇADE VERS LE QUAI AUX HERBES
ACHTERGEVEL NAAR DE GRASLEI

Dessiné par L. H. ...
Bruxelles, Avril 1886
L. H. ...

tijdelijk gegeven in de lokalen, vroeger gebruikt als teken- en schildersschool.

6. Van 1831 tot 1860 werd er een kosteloze jongensgemeenteschool gehouden
7. In 1832 verhuisde het handelsgerecht opnieuw naar het pakhuis, om dan in 1846 opnieuw overgebracht te worden naar het nieuw paleis van justitie.
8. In de zitting van 1 april 1887 besloot de gemeenteraad de Nederlandse schouwburg in het pakhuis op te richten. Er werden ontwerpen gemaakt en het was het ontwerp van Edmond De Vigne welke het haalde in 1890. Hierdoor werd het gedeelte van het Pakhuis langsheen de Graslei afgebroken, alsook 4 huizen aan de Graslei onteigend. De onteigende huizen nrs. 29, 31, 33 en 35 werden in 1894 afgebroken. In 1895 werden de funderingen voor het nieuwe theater gelegd. Voor de schouwburg zou alleen de voorgevel van het Pakhuis behouden blijven met een lengte van 26 meter en een nieuwe gevel langsheen de Graslei zou gebouwd worden met een lengte van 34 m.
9. Op 13 mei 1896 werd besloten de blok waarvan het Pakhuis deel uitmaakte te verkopen aan de staat om er het postgebouw op te richten. De koop werd gesloten voor de som van driehonderdzeventig duizend en tweehonderd frank plus tweeënveertig duizend en driehonderd frank (dit was de som welke betaald werd voor de funderingen van de schouwburg), dus samen 412.500 F.

Deze verkoop betekende de definitieve verdwijning van de gevel van het Pakhuis, niettegenstaande de protesten van het volk, van de Société d'histoire et d'architecture et d'archéologie. Er werd dan ook op 15 februari 1897 een aanvang gemaakt met de definitieve sloping.

- De leeuw, die de nok bekroonde, verhuisde naar de grote vijver in het Citadelpark.
- Eén der prachtige vazen staat v or de Sint-Pietersabdij op het Sint-Pietersplein, terwijl de tweede berust in de St. Baafsabdij.
- De 3 saterkoppen der poorten zijn bewaard gebleven in het oudheidkundig museum.
- Andere delen, zoals de balustraden der balkons en schouwen berusten in het Museum voor Stenen voorwerpen, Sint-Baafsabdij.

N.B. De gelijkvloerse verdieping van het Pakhuis werd gebruikt door de diligence, welke de verschillende gemeenten aandeden tot in 1840. De voermannen kwamen er met hun vracht om te laden en te lossen. De lossers (de vrije arnassers genoemd) waren verbonden aan het Pakhuis. Zij waren de enigen die op de Koornmarkt mochten laden en lossen. Zij gaven een Nieuwjaarswens uit met de afbeelding van het Pakhuis en volgende spreuk: ARNASSERS DER STAD GENT IN HET PAKHUIS OP DE COORNMERCKT BEKENT WENSCHEN U LIEDEN ALLEMAAL HET NIEUWEJAAR MET ZEGEPRAEL.

In 1897 werd dan begonnen aan het postgebouw door de architecten L. Cloquet en St. Mortier. Er werd er z  lang aan gewerkt dat de Gentenaars het beu werden en er allemogelijke moppen op maakten en met de regering de spot dreven. Liedereren en revuen vonden er een goed onderwerp in, als blijkt uit het volgende:

Nieuwe Cirk- Gent. Revue Soepe met Ballekens van Hector Van

Seijmortier

22 mei 1909

zangwijze De Spekke

Nieuwe Post

ge weet het onze nieuwe post
dat ze er haast twintig jaar op peere
mits vier miljoen werd er begost
en Drieske zei, we gaan ons weere
sebiet twee metsers geangageerd
zelfs daarbij nog ne goede knape
en 't werk wierd een jaar g'arretteert
ah! daar en es niet op geslapen

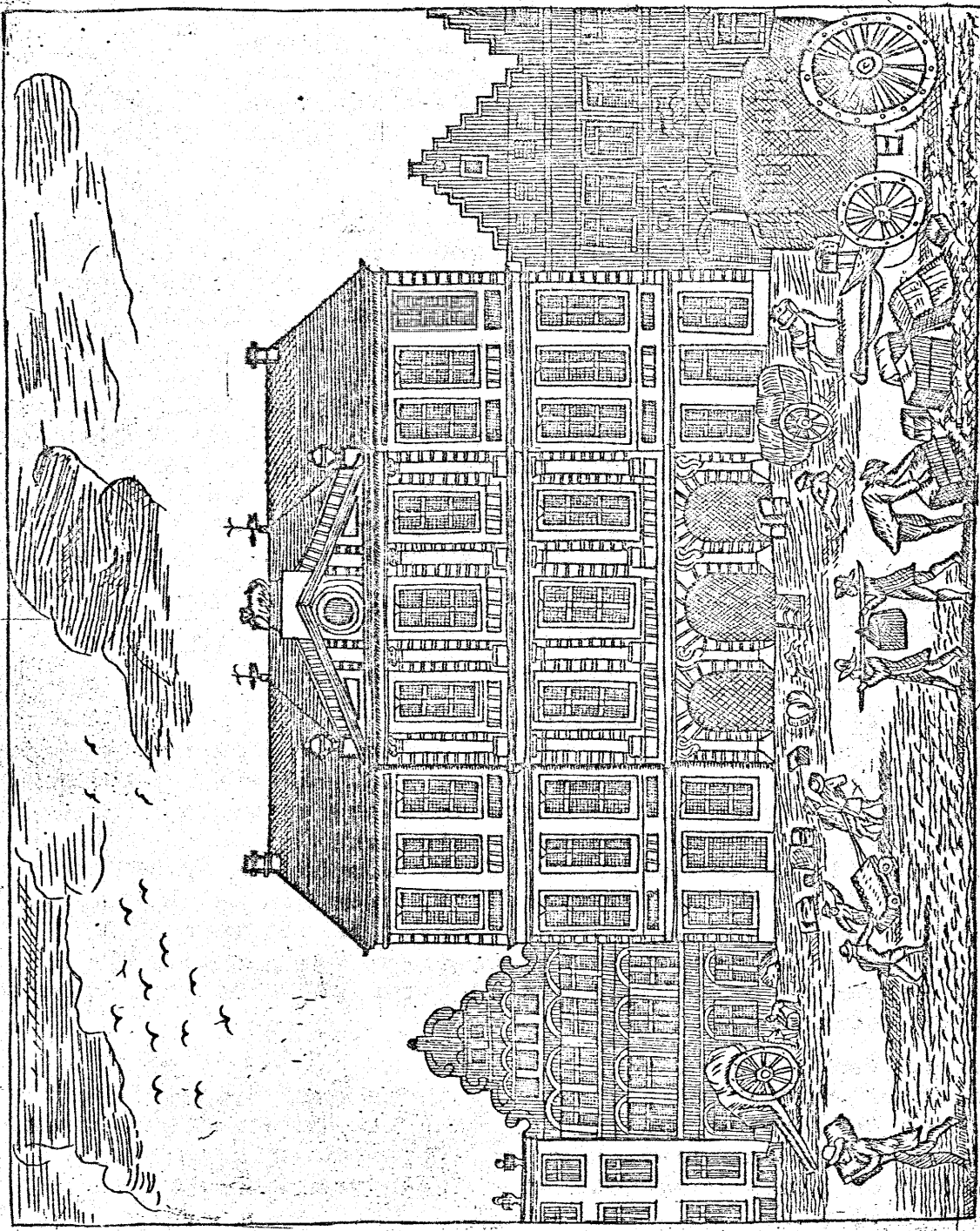
twee metsers kalk ne zak mee haar
vijf schuppe en 'ne kurtewage
zelfs 'nen arduin acht kilos zwaar
'Nen blok mee hout, een nieuwe zage
en daar wierd aan gewerkt mee lust
op vijf jaar die stond de fondatie
daar achter weer twee jaar gerust
tot aan de nieuwe adjudicatie

de Gentenaars vonden 't wat straf
het was een algemeene klage
kwest g'raakt de post van ze leven af
begost het volk zich af te vragen
maar 't ministere kwam bijeen
gheel Gent zou nu ne keer staan gapen
rap kwam er nog twee honderd steen
en nog ne metser en nog 'ne knape

den eerste steen es wel geleid
maar mij zullen ze nooit wijs maken
ofschoon dat overal word gezeld
dat er de laatste wel zal geraken
ze zeggen: ik weet nie of het es waar
dat z'hem beslist passeerde weke
van op het einde van het jaar
beginnen mee hem af te breken

in plaatse van hem af te slaan
zoe'k er een academie van maken
en z'er allemaal doen opgaan
die op de werken moeten waken
'k gaf hulder goede professeurs
om van de lessen te genieten
misschien zullen tons die farceurs
alzoog geen kemels niet meer schieten

J. RIEUX

*De Aanscheers van de Staat van Gendt. In 't pachhuys en op de Cooremerck Beheert
 Wenschen Vlieden al te Mael. Met. nieuwjaar Met zegen Prael. 1874.*

VRAAG EN ANTWOORD.

VRAAG NR. 21 van H. Collumbien

In "Ghendtsche Tijdinghen" N° 4 verscheen een artikel "'t Stond in de Krant 75 jaar geleden" van ons lid de Heer René Hespel. Daarin wordt gesproken van "een blok huizen welke de Catalognestraat, de Vier Eemersstraat en de Poeldemarkt uitmaken". Kan iemand ons vertellen waar die Vier Eemersstraat juist gelegen was? Wij hebben al enkele oude Gentse stadsplannen nagezien, maar vinden ze nergens terug.

VRAAG NR. 22 van Chr. Vandenbussche

In de Gentenaar van donderdag 17 augustus 11. blz. 11 onder de rubriek "Buiten de klassieke monumenten is er in Gent nog veel te zien" wordt melding gemaakt dat een Japans statisticus naar Gent kwam om het geboortehuis van Quetelet te zien maar niemand kon hem aan Quetelet helpen. "Even voorbij de Sint-Niklaaskerk in het begin van de huizenrij vertelt een bronzen gevelplaat met het reliëfbeeld van de geleerde wis- en sterrekundige, dat hij in dit winkelpand, lang een bekende hoedenzaak, geboren (1796) en ook getogen is tot hij in 1819 aan de pas opgerichte universiteit van de stad als eerste doctor in de wetenschappen promoveerde...". Kan iemand ons iets meer vertellen omtrent deze Quetelet en zijn geboortehuis.

Antwoorden, waarvoor onze oprechte dank, sturen p.a. Rabotstraat 10 9000 Gent.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 18 van Mevr. R. De Porre

- door Prof. Dr. A. Van Elslander.

Omtrent Hippoliet Van Peene kan ik U verwijzen naar de bijdrage in het Jaarboek van "De Fontaine" 1960, blz. 128 waar, volgens gegevens van het Gentse Stadsarchief der bevolkingsregisters vermeld wordt dat Hippoliet Van Peene bij de telling van 1 januari 1841 in de Peperstraat 3 (nu vermoedelijk nr. 9) woonde, en er blijkens de Wegwijzer van Gent nog in 1846 verbleef, maar bij de telling van de bevolking in 1847 naar de Wijngaardstraat 12 was verhuisd. Deze gegevens komen voor in een bijdrage van ADA DEPREZ, De Vlaamse Leeuw. Feiten en Stemmingen uit de jaren 1840-1848, in vermeld jaarboek verschenen.

- door M. Van Wesemael.

Een niet alleedaagse vraag, dacht ik, die onze sympathieke "vraagsteert" daar komt te stellen. Om goed te zijn had ze wel mogen verduidelijken IN WELK JAAR ze de dokter had willen raadplegen, want de man schijnt geen liefhebber geweest te zijn van uitgesproken zittend werk. Oordeel zelf maar.

Na aan de Leuvense Universiteit zijn diploma behaald te hebben kwam Hippoliet van Peene zich te Gent vestigen. Dat gebeurde in 1835 (hij was op dat ogenblik 24 jaar). Heel lang heeft hij echter aan de Twaalfkamerenstraat 37 niet gewoond, want na 2 jaar ging hij reeds zijn tenten opslaan aan de Begijnengracht 68. In 1839 ging hij een paar passen verder wonen, namelijk aan de Peperstraat 3. Hier zou

hij het waarachtig enkele jaren uithouden en zich meteen aan het schrijven zetten. Het blijspel met zang Keizer Karel en de Berchemsche Boer, het historisch drama Jacob van Artevelde; het burgerlijk drama Everaerd en Suzanna; en... niet te vergeten de tekst van De Vlaemsche Leeuw, kwamen daar tot stand.

In 1848 komen we hem tegen in de Wijngaardstraat 12. Waarom hij in deze volksbuurt geen wortel schiet ontgaat mij volkomen. Hoe dan ook, van '50 tot '53 verblijft hij in de heel wat burgerlijke Savaanstraat. In nummer 37. 't Is hier dat hij de bekende kluchten Adam en Eva; De Weerwolf; Negenennegentig Beesten en een Boer schrijft.

Een eerbiedwaardig aantal stukken (in het geheel staan er een zestigtal op zijn naam) zal hij weeral op een ander adres uit zijn nijverpen laten vloeien: Ketelvest 23. Ik noem maar Twee Hanen en een Henne; Tamboer Janssens; De Vrouw die haar Man doet herbakken; Jellen en Mietje.

Van Peene overleed op 19 februari 1864 en werd zoals men weet ter aarde besteld op de Zuiderbegraafplaats, beter bekend als Kerkhof van de Heuverpoort. Wat velen echter niet schijnen te weten, zelfs de luidruchtigste Vlaamse Leeuw-zangers niet, is dat zijn grafmonument er meer dan triestig uitziet. Ware het niet dat het personeel het omringend haagje zorgvuldig onderhoudt, de Vlamingen zouden alle redenen hebben om zeer beschaamd te zijn. Want van de talrijke teksten die op de vier wanden aangebracht zijn is alleen maar dat leesbaar dat men 40 jaar na Van Peene's dood in de steen beitelde: Hier ligt ook begraven zijne echtgenote We H. Van Peene geboren Virginie Miry 1807-1902.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 19 van Ir. R. Roels

- door M. Steels

We ontleen aan het artikel "Coup d'oeil historique sur le marché du Vendredi" door Prof. H.G.Moke (in Messenger des sciences, 1861) het volgende: Sedert 1600 stond in het midden van de Vrijdagmarkt een triomfkolom met het standbeeld van Keizer Karel, dit op verzoek van Albrecht en Isabella, maar uitgevoerd op kosten van de stad Gent. Rond 1775 waren kolom en beeld in verval. Het monument werd herbouwd; oorspronkelijk was dit 43 voet hoog; thans 50 voet. Na de eerste bezetting van de stad door de Franse troepen werd het Standbeeld van Keizer Karel omvergehaald (13 november 1792); op 26 november 1792 werd plechtig de vrijheidskolom geplant. Met de terugkeer van de Oostenrijkers zou deze boom reeds verdwijnen. Het artikel van H.G.Moke is geïllustreerd met een drietal gravures waaronder een met de triomfkolom. We verhoppen binnenkort deze gravure te kunnen publiceren in ons blad.

- door Jo Van Waesberghe

Uit het artikel van Roger d'Extéyl in: Toerisme in Oost-Vlaanderen, 14e jg. nr. 4 juli-aug. 65: ... Want ook anderen hebben daar op voetstuk of sokkel geprikt. In de eerste plaats en wel het langst Karel V. Het beeld, opgericht in 1599 bij de Blijde Intrede van de aartshertogen Albrecht en Isabella, stond op een 12 meter hoge kolom. Met welke geestdrift het oprichten geschiedde wordt wel duidelijk wanneer men weet dat de Gentenaars op het voetstuk hadden gegrift: "Hier liggen begraven de vrijheden van de stad". Het beeld, gemaakt van verguld hout, werd door de tand des tijds aangevreten en tweemaal hernieuwd....

- door M. Van Wesemael

Ter gelegenheid van de Blijde inkomst van de Aartshertogen Albrecht en Isabella hadden te Gent luisterrijke feesten plaats die 6 dagen duurden: van 28 januari tot 2 februari 1600.

Een van de feestelijkheden bestond uit de plechtige onthulling van een monumentale zuil opgericht op de Vrijdagsmarkt, zuil die bekroond was met een standbeeld van Keizer Karel, de grootvader van Isabella. Het piedestal en de zuil waren gemetseld in rode baksteen. Het houten beeld (9 voet hoog) was het werk van de Antwerpse "beeldesnydere" Robert de Nole. Het geheel had een hoogte van 42 voet of + 12,5 m. De 4 zijden van het voetstuk droegen latijnse opschriften. Meer dan eens diende het beeld ofwel hersteld ofwel vernieuwd te worden. Op zekere dag van het jaar 1688 zorgde het zelfs voor frontpaginanieuws toen een zwerm bijen zich erop kwam neerstrijken om er was en honig te deponeren:... ter causen van honigh ende wasch ghevonden inde statue van Keyser Carel op de Vrydaghermerct (Stadsrek. 1688/89, fol. 199).

Het gedenkteken werd in 1775 volledig vernieuwd. Het geheel mat ditmaal 50 voet (+ 15m) en zou 56823 pond of 24433 kg gewogen hebben. Op te merken valt dat het beeld uitgevoerd was in verguld geslagen koper om het verrotten van het hout tegen te gaan. Van dit beeld wordt een verkleinde repliek bewaard in het Bijlokemuseum. P.J.Goetghebuer maakte van het monument een gravure die opgenomen werd in C.L.Dierickx, Mémoires sur la Ville de Gand, Gent, 1815, dl. II, tegenover blz. 141. Een verkleinde reproductie vindt men in Fr. De Potter, De Vrijdagsmarkt te Gent, Gent, 1896, blz. 91 en op andere plaatsen.

Helaas zou het Keizer Karel en zijn zuil niet gegund zijn hun zilveren jubileum te vieren aangezien het Frans soldateska op 18 november 1792 kolom en beeld met behulp van 12 paarden omvertrok.

De grondvesten van het monument die reeds voor 1600 gediend hadden om de tribune te dragen die ter gelegenheid van het houden van tornooien en andere spelen opgetimmerd werd, dienden naderhand voor het oprichten van een Vrijheidsbeeld (Statue des Droits de l'Homme), van de Departementale Kolom met het beeld van de Romeinse oorlogsgodin Bellona, van het standbeeld van Koning Willem I, last but not least van dat van Jacob van Artevelde.

Zie behalve de geciteerde werken:

Pr. Claeys, Les statues du Marché du Vendredi, La Flandre Libérale, 5 en 12 oktober 1903 of Pr. Claeys, Les Monuments de la Ville de Gand; Pierre Kluyskens, Keizer Karel's (sic) Beeld op de Vrijdagmarkt (resic) Gentenaar, datum niet bekend; Staf Hapke, De Vrijdagsmarkt, De Stad Antwerpen, met tafereel zuil en Uten Hovesteen, datum niet bekend; Justus Billet, Politije Boek, Stadsarchief.

- door H. Collumbien.

Het standbeeld van Keizer Karel op de Vrijdagmarkt waarvan sprake, was het 3e in zijn soort.

Het eerste, een houten borstbeeld op kolom, van de hand van Robert Collins de Nole, was ingehuldigd bij de Blijde Intrede van Albrecht en Isabella in 1600. In 1662 viel het hoofd er af: rot.

Het tweede van G. Picq tuimelde er af in 1717, maar werd teruggeplaatst na herstelling. Het verdween definitief in 1774.

Het derde, van J. Allaert, kwam er in 1779 maar werd in 1792 omvergetrokken door de Franse Republikeinen, daarbij geholpen door enkele Gentse sans-culotten. Deze standbeelden stonden op de plaats waar nu onze Jacob prijkt.

- door J. Somers

Voor het eerste gedenkteken van Keizer Karel legde Jacob de Langhe, hoogbaljuw van Gent, op 22 september 1599, ongeveer 40 jaar na het overlijden van de keizer, de eerste steen, nl. voor een zuil van 43 voet of iets meer dan 13 m. hoog, waarop enkele maanden later een beeld van de Keizer werd geplaatst, in hout gesneden door de Antwerpenaar Robrecht de Nole.

Dit beeld verloor echter vlug zijn verguldsel, vermolmde en in 1662 viel het in stukken aan de voet van de zuil. In de 17de eeuw werd door enkele aanhangers van Keizer Karel besloten een nieuw eiken beeld op de Vrijdagmarkt te plaatsen. De Gentse beeldhouwer Goorik Picq vervaardigde het naar een portret door Titiaan, die de keizer had uitgebeeld met de kroon op het hoofd, de scepter in de rechterhand en de mantel wijd open op het prachtig verguld harnas.

Het werd in 1664 op het voetstuk geplaatst doch tijdens een grote storm, die in 1717 over de stad woedde, tuimelde het samen met een deel van het voetstuk, naar beneden. De beeltenis zelf werd echter maar licht beschadigd en in oktober kon de markies van Prié, onder het Oostenrijks bewind, het beeld opnieuw inwijden.

Het verweerde echter ook en vermolmde en gans het gedenkteken werd in 1775 afgebroken en vervangen door een voetstuk waarop een derde beeld zou geplaatst worden. Op deze zuil stelde men, in afwachting van het beeld, de schets van het kunstwerk, een geschilderd plat stuk hout. In 1779 was het beeld klaar en werd het op het voetstuk geplaatst, maar toen de Franse republikeinse legers de stad binnentrokken haalden zij het beeld omver en lieten het door de opgehitste bevolking, een koord om de hals, door de straten van de stad sleuren.

Dit was het einde van de standbeelden van Keizer Karel op de Vrijdagmarkt.

Gelezen in "Gentse kanttekening" Het Laatste Nieuws.

- door Mej. P. D'Haen

Uit het artikel van Roghes "Up Vrydagsmarckt" in Vooruit, datum niet bekend. ...In 1775 moest het beeld volledig vernieuwd worden. Het werd ingehuldigd "onder het geschal van Timballen en Trompetten en van verscheyde andere musicale instrumenten". Dat de Gentenaars in het algemeen en de omwonenden van de Vrijdagmarkt in het bijzonder bitter weinig respekt aan de dag legden voor het monument, blijkt uit een ordonnantie van 6 oktober 1784, waarin wordt gezegd dat:

"...Ende vermids men geïnformeerd is, dat eenige persoonen zich zo verre vervoorderen van te werpen met Steenen ende Vuylighèid nae het Stand-Beeld van Keyzer Karel den V, ende dat men bovendien bevind dat aan de Traillen waermede het Stand-Beeld omringeld is, dagelyks gehangen worden Wolle, Lyne ende andere Effecten"...

Dit alles...

"Op pene van gecolliqueert te worden in Gevangenis dezer stad voor den tyd van 14 dagen te water en te broode, ende bovendien te incurreren de Boete van vijf Carolus Guldens".

ANTWOORD OP VRAAG NR. 20 van Ir. R. Roels

- door H. Collumbien.

J.B. Poelman was de drukker van het bisdom.

Hij gaf "Le Courrier de la Flandre" uit: Journal religieux, politique, littéraire et commercial.

- door H. De Kezel

Deze vraag is niet genoeg gepreciseerd om nauwkeurig beantwoord te worden. Poelman is immers een gans drukkersgeslacht waarvan velen hun voornaam met een "J" begint. Zo was er een Jean-Baptist, vader, Jean-Baptist, zoon, een Jean-Antoin, Jozef Bernard, Jean Pierre, enz. Steller zal alle preciese gegevens vinden in "Bibliographie Gantoise" door Ferdinand Vanderhaegen dl. IV en VI.

Hij raadplege ook de inhoudstafel van dl. VII op blz. 244

Vooraf interessant is de "Généalogie de la Famille Poelman" in dl. IV blz. 326 en 327.

* * * * *

VARIA

- Uit de kranten vernemen wij dat de Plantsoendienst opdracht kreeg van het Ministerie van Openbare Werken een ontwerp te maken voor het aanplanten van bomen langs de Nieuwe Vaart en de Gasmeterlaan. Goed! Daar zijn wij blij mee. Maar was het nodig dat wij daarvoor instructies kregen van Brussel? Hadden wij dat zèlf niet kunnen uitvinden?

H.C.

- Van de hand van Hachez verscheen in "De Tok" 62e jg, april 1972, nr. 2 onder de titel "Gent in het Meervoud" een interessant artikel handelend over de naam Gent o.a. als naam van een vogel "Jan van Gent", als naam voor herbergen o.m. op de Koornmarkt, vroeger ook de "Maagd van Gent" in de Geernaartstraat te Brugge en als plaatsnaam o.m. Gent in Frankrijk en in de Verenigde Staten.

- Gidsenbond van Gent en Oost-Vlaanderen.

Op 30 september 1972 "Honderd jaar Sint-Amandsberg". Samenkomst Gemeentehuis Sint-Amandsberg. Aanvang om 15 u.

Deelname in de kosten 10,- F per persoon ter plaatse te vereffenen.

- Avonden in begijnhof te Sint-Amandsberg.

Ter gelegenheid van de eeuwfeestviering van de gemeente Sint-Amandsberg op zaterdag 23 en 30 september van 19 uur tot middernacht "Avonden in het Begijnhof".

GENT IN DE SPIEGEL VAN DE DAGBLADEN

=====

1. Omtrent de herstelling van het Gentse Belfort leze men de Gentenaar van 27.7.72 blz. 6 en Vooruit van 2.8.72 blz. 4
2. Wie iets meer wil weten wat in Gent al dan niet bij Koninklijk Besluit als monument of landschap geklasseerd werd, leze de Gentenaar van 4.8.72 blz. 6
3. Van de 256 gebuurtedekenijen 100 jaar geleden, blijven er nu nog slechts 54 over. Meer hierover in Vooruit van 5/6 aug. 72 blz. 8.
4. Begin oktober zullen een hondertal werken tentoongesteld worden in het Museum voor Schone Kunsten van Albert Bartsoen, zie Vooruit van 5/6 aug. 72 blz. 7
5. "Honderd jaar geleden werd 's Gravensteen door Stad verworven", in: Vooruit van 7 aug. 72 blz. 4
6. Op 9 aug. 72 was het 125 jaar geleden dat de trein Antwerpen-Gent voor het eerst reed. Opmerkenswaardig is dat de trein in 1847 de ongeveer 60 km. aflegde in minder dan een uur en een half en in 1972 doet de trein er nog steeds een 1u 10 tot 1u 20 over! zie Het Volk van 9.8.72 blz. 10.
7. Het onverwachte overlijden van Prof. Dr. Jan Dhondt betekent niet alleen voor de geschiedenis maar ook voor de heemkunde een groot verlies. Het is inderdaad zo dat deze uitzonderlijk begaafde historicus in een aantal interessante bijdragen gepoogd heeft baanbrekend werk te verrichten voor de plaatselijke geschiedenis. Wie meer over deze eminente historicus en zijn betekenis wenst te weten leze: De Gentenaar van 24.8.72 blz. 10; Herman Balthazar en Helmut Gans in Vooruit van 26.27 aug. 72 "Jan Dhondt, baanbereider hedendaagse geschiedenis"; Herman Balthazar "In memoriam Prof. Dr. Jan Dhondt" in Links, 14e jg nr. 39, 2 sept.72.

* * * * *

BIBLIOGRAFISCHE SPROKKELINGEN

=====

1. Het Jaarboek 1969-1970 van De Fonteine is enkele weken geleden verschenen. Het dubbelnummer telt 307 blz. en is te verkrijgen tegen de prijs van 250 F per exemplaar. Het bedrag dient gestort te worden op PR 301710 van de "Soevereine Hoofdkamer van Retorica De Fonteine" te Gent. Administratie: J. Haeckman, Bromeliastraat 20, 9110 Sint-Amandsberg.
2. Armand Boni, De "Onvoltooide" van Gent (Prijs 175 F).
Op een levendige historische achtergrond tekent Armand Boni het leven van JACOB VAN ARTEVELDE, die gedurende zeven jaar de felle, onstuimige en sterke leider was van de stad Gent, waarvan zijn vriend SIMON DE MIRABELLO een nieuw Florence wilde maken.

Doch de "Vlaamse Welfen en Ghibellijnen zijn driftiger dan de onze", erkent Mirabello, en het experiment Florence was in Gent dan ook failliet gegaan. Niet alleen moet Jacob rekening houden met de eigengereide wevers en volders van Gent, maar hij mengt zich nog in de buitenlandse politiek wanneer hij tegen Frankrijk toenadering zoekt met Engeland. Zijn huwelijk met Kateline, die van het ene uiterste in het andere verviel en een paar maanden na zijn dood hertrouwde, was zeer bewogen. Tenslotte raakt hij betrokken in de religieuze conflicten van zijn tijd. De dramatische dood van Jacob harmonieert wonderwel met zijn bewogen leven: terwijl hij de menigte toespreekt, treft een pijl hem in zijn bovenarm. Wild trekt hij hem eruit en schreeuwt: "Mijn volk, mijn arm Gentse volk... heb ik dit dan verdiend!". Boven de kreten van de losgebroken menigte weergalmt het geluid van Klokke Roeland, terwijl Jacob van Artevelde sterft. P. d'Alviella

3. V. SPEECKAERT, Geschiedenis van Gent, 8e vervolg, in: Onze Dekenijen, nr. 5, sept- okt. 1972, blz. 1-2.
4. Prof. P. Kluyskens, Uit het Groot Prentenboek van 's Gravensteen, in: De Gentenaar van 7 aug. 72 blz. 8; 14/15 aug. 72 blz. 8; 22 aug. 72 blz. 9; 5 sept. blz. 8
IDEM, Bij een in Memoriam Lucie Jacquart, De Gentenaar, 14 sept. 72 blz. 8

* * * * *

BIBLIOTHEEK EN ARCHIEF

=====

- 1872-1972. Honderd jaar gemeenschapsleven op de St. Jozefsparochie te Gent, 8°, 70 pp., ill., plan.
- A. VERBEKE & Dr. J. DECAVELE, Gent in oude prentkaarten, Europese Bibliotheek, Zaltbommel, 1972, 8°, 156 pltn.
- Dr. P. ROGGHE, Eeklose Reuzen, reuzinnen en reusjes, overdruk: Appeltjes van Meetjesland, XXII (1971), 8°, 4 pp.
- IDEM, Eeklose Heiligen en Beschermheiligen, overdruk: Appeltjes van het Meetjesland, XXII (1971), 8°, 4 pp.
- IDEM, Een eeuw Eeklo (1830-1930) Proeve van Sociaal-economische geschiedenis, Overdruk: Appeltjes van het Meetjesland, XXII (1971), 8°, 95 pp., ill.
- IDEM, De beruchte Familie de Ketelboetre te Eeklo, Overdruk: Appeltjes van het Meetjesland, XXII (1971) 8°, 4 pp.
- IDEM, De eerste protestanten te Eeklo; Overdruk, Appeltjes van het Meetjesland, XXII (1971) 5 pp.
- IDEM, Angelus Bernard Van Han, Overdruk: Appeltjes van het Meetjesland, XXII, 1971, 8°, 5 pp.
- IDEM, Heelmeesters te Eeklo, Overdruk, Appeltjes van het Meetjesland, XXII (1971), 8°, 4 pp.